

## U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **P.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej F., so sídlom v B., v mene ktorej koná doc. JUDr. B., PhD., advokát a konateľ, proti žalovanej **Slovenskej republike**, za ktorú koná **M.**, o **náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 4 C 257/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2013 sp. zn. 16 NcC 89/2013, takto

### r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e**.

### O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa podala 27. septembra 2012 na Okresnom súde Revúca žalobu, ktorou sa voči žalovanej domáhala náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“). V žalobe medziiným uviedla, že predmetnú ujmu jej spôsobil nesprávnym úradným postupom Okresný súd Revúca, preto jeho sudcovia nemôžu danú vec prejednať a rozhodnúť. Vzhľadom na to žiadala, aby nadriadený súd rozhodol o prikázaní tejto veci inému súdu toho istého stupňa (§ 12 ods. 1 O.s.p.).

Oznámením z 28. októbra 2013 sudcovia Okresného súdu Revúca JUDr. M. a JUDr. E. dali predsedovi súdu na vedomie, že vo veci sa cítia byť zaujatí z dôvodu, že v predmetnej veci sa má preskúmať postup Okresného súdu Revúca, na ktorom pôsobia ako sudcovia. Vec bola následne predsedom súdu predložená Krajskému súdu v Banskej Bystrici na rozhodnutie.

Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 17. decembra 2013, sp. zn. 16 NcC 89/2013, rozhodol, že sudcovia JUDr. M. a JUDr. L. nie sú z prejednávania a rozhodovania vo veci vylúčení. V odôvodnení uviedol, že nezistil také kvalifikované skutočnosti podľa § 14 ods. 1 O.s.p., ktoré by boli spôsobilé vzbudiť odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti sudcov pri prejednávaní a rozhodovaní veci. Iba skutočnosť, že žaloba smeruje proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky z titulu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktoré boli spôsobené nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Revúca, na ktorom označení sudcovia pôsobia, nemožno vyhodnotiť tak, že títo sudcovia nie sú nestranní. Sudcovia neuviedli žiadnu skutočnosť, pre ktorú by vo veci nemohli rozhodovať nezávisle a nestranne.

Uznesenie krajského súdu napadla žalobkyňa dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila tým, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca (§ 237 písm. g/ O.s.p.), pričom svoju argumentáciu široko rozvinula. Okrem iného uviedla, že Okresný súd Revúca vystupujúci v minulosti ako súd exekučný, ktorý uskutočnil voči žalobkyni nesprávny úradný postup, sa stal súdom rozhodujúcim o náhrade škody, čo je neprípustné. Pridelením veci niektorému zo sudcov tohto súdu by bolo porušené právo žalobkyne na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom, pretože podľa rozvrhu práce na súde neexistuje sudca, ktorý by nebol vo veci zaujatý. Napriek tomu krajský súd nevylúčil sudcov z prejednávania a rozhodovania danej veci, čím bolo porušené právo žalobkyne na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prerokovanie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základné právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, teda právo na nestranný súd zriadený zákonom.

Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) sa po zistení, že dovolanie podal v zákonom stanovenej lehote účastník konania - subjekt oprávnený podať dovolanie, zaoberal predovšetkým skúmaním procesných podmienok (podmienok konania), za ktorých môže vo veci konať (§ 103 a nasl. O.s.p.), a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie nemožno vecne preskúmať.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol podľa § 16 ods. 1 O.s.p. o námietke zaujatosti sudcov Okresného súdu Revúca.

Podľa § 103 O.s.p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Procesné podmienky v občianskom súdnom konaní, i napriek tomu, že ich Občiansky súdny poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu, ako i na strane účastníkov konania), ktoré musia byť splnené na to, aby sa dosiahol cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci zo základných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (prvá hlava, prvá časť). Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offi, preto ak súd po ich preskúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký nedostatok podmienok konania, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví (§ 104 ods. 1 O.s.p.).

Z ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 10a ods. 1, 2 O.s.p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky a o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu.

Citované ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku upravuje funkčnú príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu vydané v odvolacom konaní. Zhodne s tým je podľa § 236 ods. 1 O.s.p. spôsobilým predmetom dovolania len také rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým tento súd rozhodoval v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Rozhodovanie krajského súdu o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 O.s.p. nemožno považovať za rozhodnutie odvolacieho súdu. Aby mohol krajský súd v zmysle citovaného zákonného ustanovenia o námietke zaujatosti rozhodnúť, musí zákonom vymedzeným

postupom (§ 15, § 15a ods. 1 O.s.p.) predseda okresného súdu, alebo vec prejednávajúci sudca okresného súdu túto predložiť nadriadenému súdu (v danom prípade krajskému súdu). Nadriadený súd o tom, či je sudca vylúčený alebo nie rozhoduje nie na základe odvolania, ale na základe zákonom predpokladaného postupu nižšieho súdu. Krajský súd, resp. Najvyšší súd Slovenskej republiky, v daných prípadoch rozhodujú ako sudy vyššieho stupňa (v zmysle hierarchického usporiadania súdnej sústavy), teda ako sudy, ktoré v súdnej sústave zaujímajú vyššie postavenie.

Rozhodnutie krajského súdu o tom, či je určitý sudca okresného súdu vylúčený, je síce rozhodnutím konečným, ale vneseným mimo rámec inštančného postupu, kedy nerozhoduje ani ako súd prvého stupňa ani ako súd druhého stupňa. Proti takémuto rozhodnutiu nie sú potom zákonom pripustené žiadne opravné prostriedky, preto tu neexistuje ani žiaden funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto neprípustnom opravnom prostriedku rozhodnúť. K rovnakým záverom dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v obdobných veciach (R 40/1998, okrem toho sp. zn. 5 Cdo 34/2009, 4 Cdo 137/2012, 4 Cdo 138/2012 etc.).

Rovnaký záver platí pre rozhodnutie krajského súdu o návrhu na prikázanie veci inému súdu z dôvodu nutnosti podľa § 12 ods. 1 O.s.p., o ktorom nadriadený súd rozhoduje v nadväznosti na rozhodnutie o vylúčení či nevyhlúčení sudcov konkrétneho súdu z prejednávania a rozhodovania veci.

Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak do právomoci súdov patrí, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, preto muselo byť konanie podľa ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243c O.s.p. zastavené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky o trovách dovolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím, ktorým by sa konanie medzi účastníkmi končilo. Vo veci bude ďalej konať súd prvého stupňa, ktorý rozhodne aj o trovách doterajšieho konania, t.j. vrátane trov dovolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

**V Bratislave 23. júla 2014**

**JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.**  
**predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová